

Z architektonického hľadiska je pristavanie Svätých schodov na os budovy kostola nezvyčajným javom. Kryté barokové schodisko so štítovým priečelím a polkruhovým vstupom stúpa na úroveň dnešného chóru, pôvodne vytvárajúceho medziposchodie medzi „dolným“ maďarským a „horným“ nemeckým kostolom.

V porovnaní s rímskymi Svätými schodmi ho tvorí 32 drevených stupňov, pričom tridsiaty druhý stupeň tvorí súčasť medziposchodia na ktoré sa vystupuje. Podľa historických záznamov boli schody dokončené a vyzdobené už v roku 1753. Hneď pri vstupe po obidvoch stranách viseli ozdobné tabuľky s textami modlitieb v latinskom, maďarskom, nemeckom a slovenskom jazyku. Výstup hore schodmi lemovali štyria na stĺpikoch namaľovaní anjeli, držiaci nástroje Kristovho umučenia, tzv. *Arma Christi*. Tí sa však, tak ako mnohé ďalšie predmety z pôvodného barokového vybavenia kostola, nezachovali.

Sväté schody na košickej Kalvárii sú ako napodobenina rímskych *Scala santa* veľmi silno spojené s motívom uctievania Kristovej preliatej krvi. Už od začiatku boli na každom stupni opatrené relikviami, predovšetkým osobitne cennou relikviou zo sv. Kríža. Podľa jezuitskeho inventára košickej Kalvárie z r. 1764 sa nachádzala na najvyššom stupni Svätých schodov. Išlo o autentickú relikviu a na uctievanie bola uložená v relikviári, ktorý mal podobu dreveného, belaso-červeného kríža so zlatými lúčmi, ozdobeného českým jantárom a ružičkami. Vzácný relikviár, s ešte vzácnejšou relikviou, sa nám, žiaľ, nezachoval. Dnes je v najvyššom stupni schodov uložený relikviár, pôvodne obsahujúci relikviu sv. Donáta. Tá sa tu však nenašla a na jej miesto bola vložená relikvia - čiastočka odevu - sv. Jána Bosca. Aj do zvyšných stupňov schodov boli uložené ďalšie relikvie svätých, predstavujúcich pre veriacich vzory nasledovania Krista. Schránky relikviárov sú uložené v drevených, umelecky vyrezávaných výstupkoch pozdĺž strednej osi schodiska.

Relikviáre majú tvar medailónu, sú mosadzné, na vrchu presklené a ochranné prekryté motívom pozláteného gréckeho kríža z mosadze. Vo vnútri sú na bordovom látkovom podklade osadené relikvie - väčšinou úlomky z kostí svätých. Väčšina z nich je po obvode pomerne jednoducho ozdobená drobnými textilnými modrobielymi kvietkami. Výnimkou sú relikviáre na prvom a druhom schode, ktoré sú vyzdobené bohatšie a pravdepodobne obsahujú relikvie určitej skupiny (dvojice, trojice) svätcov.

Každý relikviár je zo spodnej časti zabezpečený poistnou drôťovou plombou a opatrený biskupskou pečatou, v poradí deviatego košického biskupa **Žigmunda Bubicso (1887-1907)**, ako potvrdenie autenticity relikvie. V niekoľkých prípadoch je na spodnej strane relikviára rukou zaznamenané aj meno svätca, ktorému uložená relikvia patrí. Tieto nápisy boli vytvorené pravdepodobne začiatkom 20. storočia, v čase, kedy boli relikviáre vyberané a nanovo overované košickým biskupom Žigmundom Bubicom. (pokračovanie v budúcom čísle A1)

SVĚTĚ SCHODY- lat. SCALA SACRA

Popri zastaveniach krížovej cesty na košickej Kalvárii majú pútnici možnosť zastaviť sa a rozjímať o pašiových udalostiach aj na Svätých schodoch. Tie pozývajú v osobnej modlitbe a kajúcej pobožnosti, kľaciac vyjsť po všetkých stupňoch schodov až nahor, ku soche sediaceho Krista s trňovou korunou na hlave, precítiať tak Spasiteľovo utrpenie.

Podľa starobylej kresťanskej tradície *Sväté schody* pochádzajú z Pilátovho paláca v Jeruzaleme, po ktorých počas súdneho procesu na Veľký Piatok kráčal sám Ježiš Kristus. Schody v prvej polovici 4. storočia objavila sv. Helena, matka cisára Konštantína I., a nechala ich priviezť do Ríma. Tu sa v kaplnke neďaleko Lateránskej baziliky na námestí Piazza di San Giovanni in Laterano nachádzajú a uctievané dodnes. V kresťanskom svete majú rímske **Sväté schody (tal. Scala santa)** veľký duchovný význam, predovšetkým ako relikvia, ktorej sa priamo dotýkal Kristus. Tvorí ich 28 stupňov z mramoru, no z osobitej úcty je každý stupeň zakrytý drevenou doskou. Na troch stupňoch schodov sa našli zvláštne stopy, uctievané ako relikvie Kristovej krvi. Sú vyznačené zvlášť a majú sklenený priezor. Veriaci pútnici na znak úcty a pokánia vystupujú po schodoch na kolenách, pričom na každom stupni odriekajú svoje modlitby.

Stáročiami sa úcta ku Svätým schodom šírila z Ríma ďalej po Európe a svete, kde vznikli viaceré kópie, resp. imitácie rímskych *Scala santa*. Na naše územie sa dostali vďaka jezuitom v období intenzívnej rekatolizácie (17.-18. storočie), ako súčasť výstavby areálov Kalvárií a krížových ciest (Banská Štiavnica, Košice, Prešov,...). Jedna z napodobení rímskych *Scala santa* tak bola pristavaná aj ku hlavnému priečeliu chrámu na košickej Kalvárii, počas jeho výstavby v r. 1737-1758. Podobný prípad je známy z kostola na Kalvárii v rakúskom Grazi, ktorý slúžil ako vzor aj pri výstavbe kostola na Kalvárii v Košiciach.

Liturgický prehľad

Ježiš nám v pôste ponúka tri cesty:

vo vzťahu k Bohu = modlitba

vo vzťahu k blížnemu = almužna

vo vzťahu k sebe samému = zriekanie

Stôl Božieho slova**Štvrtá pôstna nedeľa**

1. čítanie: 1 Sam 16, 1b. 6-7. 10-13a

Pomazanie Dávida za kráľa Izraela.

Ž 23 Resp.: *Pán je môj pastier, nič mi nechýba.*

2. čítanie: Ef 5, 8-14. **Vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus.**

Evanjelium: Jn 9, 1-41. **Šiel, umyl sa a vrátil sa vidiaci.**

O Z N A M Y**POĎAKOVANIE ZA ZBIERKU**

Ďakujeme Vám za vašu pozornosť a štedrosť v zbierke v nedeľu 09.03.2014 určenej pre Charitu. Ponúkame vám rozpis podľa jednotlivých kostolov, v ktorých ste darovali takto: Dóm sv. Alžbety - 324 €; Uršulínky - 346,16 €; Krista Kráľa - 425,95 €; Jezuiti - 912,05 €; Saleziáni na Kalvárii - 872 €; Dominikáni - 599,70 €; Premonštráti - 125 €; Železničná nemocnica - kaplnka - 15 €; Sociálne sestry - kaplnka - 100 €; Seminárny kostol - 950 €. **Spolu za celú Farnosť sv. Alžbety sa vyzbieralo 4 669,86 €.** Ďakujeme.

DENNÁ SPOVEDNÁ SLUŽBA

Oznamujeme Vám, že **denná spovedná služba v Dóme sv. Alžbety počas pracovných dní (pondelok—piatok) v čase od 9:00 do 11:30 h** v pôstnom období končí piatkom 28.3.2014. **K sviatosti zmierenia ponúkame možnosť využiť rannú službu od 6:00 h do 7:15 h, alebo večernú službu od 17:00 do 18:15 h.** Ďakujeme za pochopenie.

SPOVEDANIE CHORÝCH A NEVLÁDNÝCH

Aj tento rok Vám ponúkame možnosť sviatosti zmierenia — sv. spovede pre chorých v domácom prostredí pred Veľkou Nocou. Nahlásiť ich môžete telefonicky, alebo mailom v kancelárii Farského úradu **do piatku 4. apríla 2014 do 12:00h.** Tel. č. 055/622 15 55; mail: dom@rimkat.sk. **Úradné hodiny Farskej kancelárie: pon-pia od 10:00 do 12:00 h a od 15:00 do 17:00 h (streda popoludní do 17:30 h a v piatok iba do 12:00 h).**

VEĽKONOČNÉ SPOVEDANIE VO FARNOSTIACH

5.4.2014	sobota:	Košice — Krásna Rozhanovce	— od 9:00 do 11:30 h — od 13:30 do 15:00 h
12.4.2014	sobota:	Košice — Furča	— od 9:00 do 11:30 h — od 13:30 do 17:00 h
13.4.2014	nedeľa:	Košice — DÓM Košice — Krista Kráľa	— od 14:00 do 18:00 h — od 13:30 do 15:00 h
14.4.2014	pondelok:	Košice — Kavečany	— od 19:00 do 19:30 h

POBOŽNOSŤ KRÍŽOVEJ CESTY

Pobožnosť Krížovej cesty sa budeme modliť kostoloch našej farnosti:

Dóm sv. Alžbety — v piatok o 17:15 h.

Uršulínsky kostol — v stredu o 16:30 h v maď. jazyku

— v piatok o 15:00 h.

Dominikánsky kostol — každý piatok o 16:45 h.

Kostol Krista Kráľa — piatok o 16:30 h a po jej skončení bude sv. omša

Kalvária — každú nedeľu o 14:30 h.

Seminárny kostol — streda 15:45 h; v piatok o 15:55 h.

Premonštrátsky kostol — v piatok o 16:15 h v maď. jazyku; v piatok o 18:00 h

POTULKY MESTOM: KALVÁRIA (5.- 6. apríl)

Pozývame vás na potulku o najväčšom Kalvárskom kostole na Slovensku a kaplnkách, ktoré k nemu vedú. Uvidíte aj unikátne Sväté schody. Začiatok pred najspodnejšou kaplnkou Kalvárie v sobotu (5. apríla) 10:30, 11:00, 12:00, 14:00, 14:45 a 15:30 po slovensky. 16:00 po maďarsky. V nedeľu (6. apríl) 12:00, 12:45, 13:00, 14:00, 15:30 a 17:00 h po slovensky. 16:00 h po maďarsky. www.potulka.sk

MOŽNOSŤ ŠTÚDIA NA GTA

Gymnázium sv. Tomáša Akvinského v Košiciach je cirkevné gymnázium, ktorého cieľom výchovy a vzdelávania je duchovná a mravná formácia žiaka, podpora jeho všestranného rozvoja, jeho motivácia k celoživotnému vzdelávaniu, výchova k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a riešeniu problémov. Školský vzdelávací program zohľadňuje postupnú vlastnú profiláciu žiaka už od druhého ročníka v zmysle princípu: „Neučiť všetkých všetko“. Pri škole sú zriadené: M-centrum - centrum voľného času, Jazyková škola sv. T. Akvinského, školský internát, školská jedáleň. Kritériá na prijímacie konanie do 1. ročníka šk. roku 2014/2015 nájdete na: www.gta.sk.